

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ

ИЗВЕШТАЈ О РЕЗУЛТАТИМА АНКЕТЕ О ИНФЛАЦИОНИМ ОЧЕКИВАЊИМА

Април 2016. године

Мај 2016.

САДРЖАЈ

Уводна напомена	3
Резиме	4
Инфлациона очекивања финансијског сектора	4
Инфлациона очекивања привреде	6
Инфлациона очекивања синдиката	7
Инфлациона очекивања становништва	7
Нумерички исказана инфлациона очекивања становништва	7
Описно исказана инфлациона очекивања становништва	8

Уводна напомена

Инфлациона очекивања економских субјеката важан су показатељ који се користи у доношењу одлука о мерама монетарне политике у режиму инфлационог циљања. Стабилизација инфлационих очекивања и њихово усидравање у оквиру граница дозвољеног одступања од циља мерило су успеха стратегије циљања инфлације и доприносе повећању кредибилитета монетарне политике. У складу с најбољом међународном праксом, са увођењем режима циљања инфлације у јануару 2009. године Народна банка Србије је почела да прати и анализира и инфлациона очекивања економских субјеката. У поменуте сврхе, као извор података користи се анкета о инфлационим очекивањима коју од децембра 2014. за Народну банку Србије спроводи агенција Нинамедија. Учесници анкете, који су класификовани у четири институционална сектора (финансијски сектор, привреда, синдикати и становништво), изјашњавају се о очекиваном међугодишњем расту цена за годину дана унапред, а од марта 2014. и о очекиваном међугодишњем расту цена у средњем року, тј. за две године унапред.

Резиме

Резултати априлске анкете потврђују да финансијски сектор и привреда очекују да ће стабилност цена бити очувана како у наредној години дана, тако и у средњем року. Инфлациона очекивања за годину дана унапред су код финансијског сектора остала на нивоу из марта, док су код осталих посматраних сектора забележила пад. Средњорочна инфлациона очекивања су код финансијског сектора, привреде и синдиката снижена, док су код сектора становништва непромењена.

Према анкети агенције Нинамедија, инфлациона очекивања *финансијског сектора* су у априлу задржана на нивоу из марта од 2,5%. Посматрано у дужем временском периоду, инфлациона очекивања финансијског сектора за годину дана унапред се више од две и по године крећу у границама циља.

Инфлациона очекивања *привреде* за **наредну годину дана** у априлу су забележила пад на 2,0%, чиме су се нашла испод доње границе циљаног коридора. Инфлациона очекивања *становништва* су у априлу била на нивоу од 5,0%, док представници *синдиката* очекују да инфлација у априлу 2017. године буде на нивоу од 2,5%.

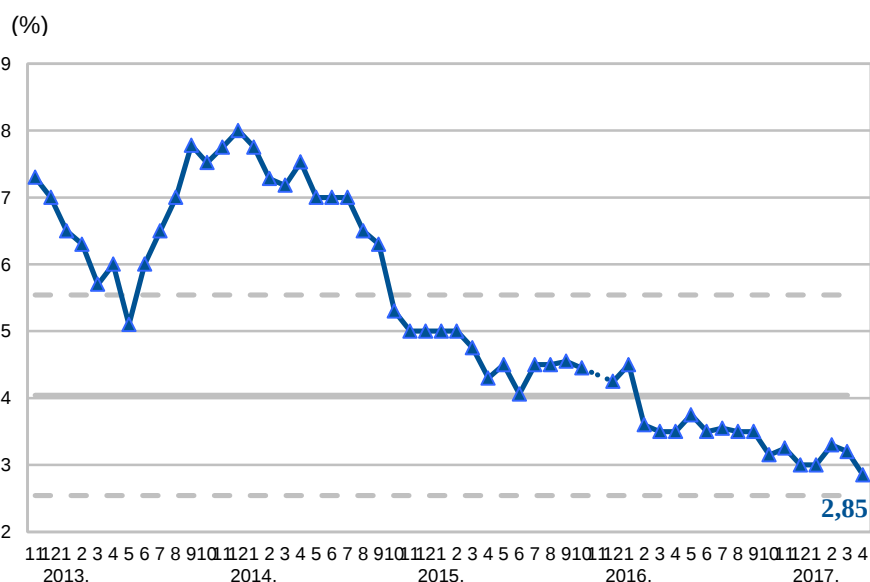
Средњорочна инфлациона очекивања свих сектора су више од годину дана (четрнаест месеци) у границама циља.

Усидреност инфлационих очекивања представља један од предуслова за постизање ниске, стабилне и предвидиве инфлације. Постигнута усидреност инфлационих очекивања потврђује да је инфлациони циљ Народне банке Србије кредибилан и указује на одсуство јачих инфлаторних и дезинфлаторних притисака.

Инфлациона очекивања финансијског сектора

Према анкети агенције Нинамедија, инфлациона очекивања финансијског сектора за годину дана унапред више су од две и по године (од октобра 2013) у границама циља и у априлу износе 2,5%. Према анкети агенције Блумберг, очекивања финансијског сектора се такође крећу у границама циља од октобра 2013. године и у мају износе 2,8%.

Графикон 1. Композитна мера инфлационих очекивања финансијског сектора

Извор: НБС, Ипсос, Нинамедија и Блумберг.

Композитна мера инфлационих очекивања финансијског сектора¹ (која обухвата резултате из анкета Нинамедија и Блумберг) за годину дана унапред забележила је пад у односу на март, када је била на нивоу од 3,2% и у априлу износи 2,85%.

Средњорочна инфлациона очекивања (за две године унапред) финансијског сектора су у границама циља од када се прате (март 2014) и у априлу износе 3,0%.

¹ Израчунава се пондерисањем појединачних одговора према критеријуму учешћа у укупној активи анкетираних финансијских институција. Свакој институцији која учествује у обе анкете се приписује аритметичка средина одговора из анкета Нинамедије и Блумберга. На тај начин се банкама с већим тржишним учешћем даје већи утицај на агрегирани резултат, што одговара реалној ситуацији, будући да оне имају нешто већи утицај на економске токове.

Инфлациона очекивања привреде

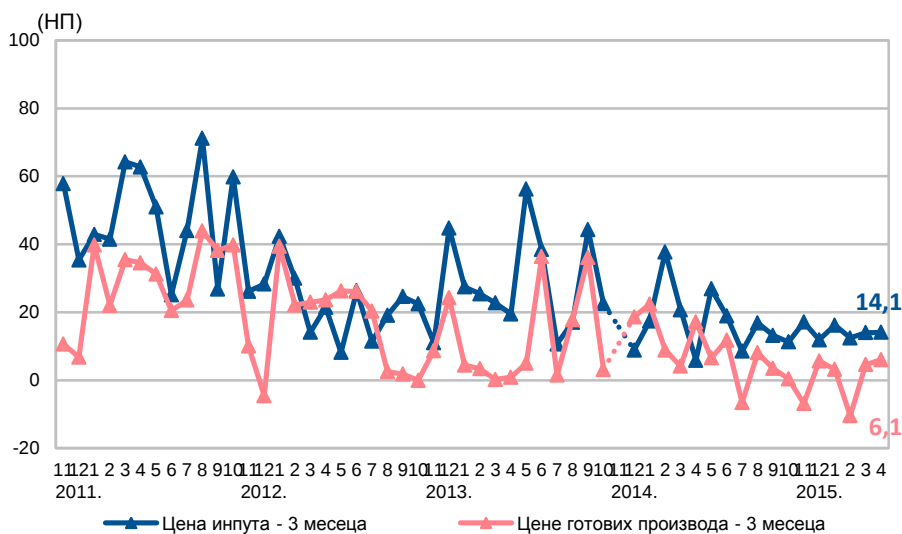
Инфлациона очекивања привреде за годину дана унапред су у априлу снижена на 2,0% и тиме су се нашла испод доње границе циљаног коридора. Ниска инфлациона очекивања привреде су резултат смањених трошковних притисака услед ниских цена нафте и осталих примарних производа.

Нето проценат² (НП) предузећа који очекује раст цена *инпута* у наредна три месеца у априлу износи 14,1 п.п. (март 14,0 п.п.), док НП од 6,1 п.п. испитаника у истом периоду очекује раст цена *готових производа* (март 4,6 п.п.). **У истом периоду већина испитаника очекује стагнацију у погледу кретања цена у наредна три месеца како инпута (81,5%), тако и готових производа (85,9%).** У погледу очекивања у наредној години дана у априлу се бележе следећи резултати: НП од 15,4 п.п. предузећа очекује раст цена *инпута* (март 29,9 п.п.), док НП од 15,9 п.п. очекује раст цена *готових производа* (16,8 п.п. у март).

Што се тиче производње/промета, НП испитаника који се у априлу изјаснио да у наредна три месеца очекује њихов раст снижен је на 20,7 п.п. (са 24,2 п.п. у марту), **док НП испитаника који у наредној години дана очекују раст производње/промета износи 13,8 п.п. (31,0 п.п. у марту).**

² Израчунавају се као разлика учешћа предузећа која очекују раст цена и оних која очекују њихов пад, пондерисаних пословним приходима.

Графикон 2. Очекивања сектора привреде у погледу кретања цена инпута и цена готових производа

*Вредност изнад нуле указује на раст, а испод нуле на пад.

Извор: Ипсос/Нинамедија.

Инфлациона очекивања синдиката

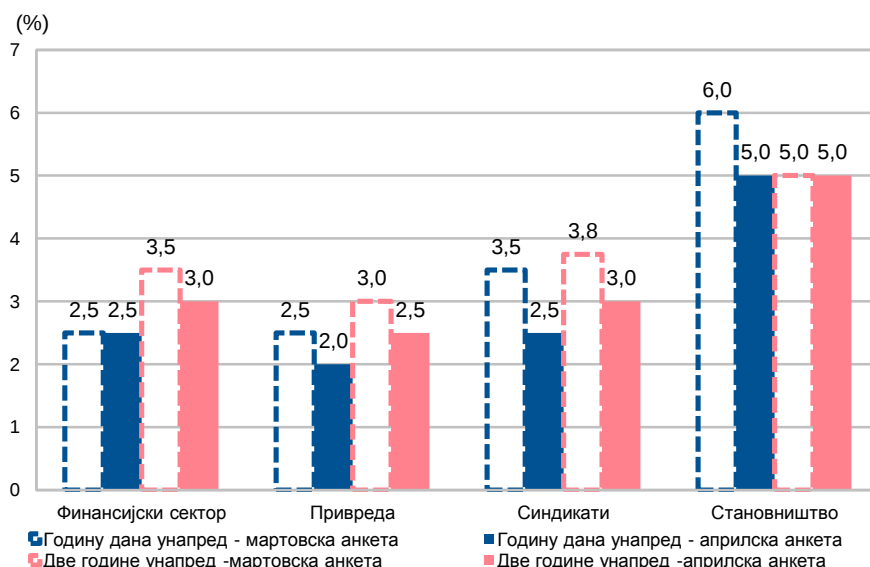
Инфлациона очекивања синдиката за годину дана унапред у априлу износе 2,5%, односно бележе пад у односу на март, када су износила 3,5%. Средњорочна инфлациона очекивања, након 3,75% у марту, у априлу износе 3,0%, а у границама циља крећу се од марта 2015. године.

Инфлациона очекивања становништва

Нумерички исказана инфлациона очекивања становништва

Инфлациона очекивања становништва су од октобра била на нивоу од 5,0%. У марту су забележила раст на 6,0%, да би се у априлу вратила у границе циља и забележила ниво од 5,0%.

Инфлациона очекивања становништва за две године унапред су непромењена већ петнаести месец заредом и износе 5,0%, што потврђује да становништво у средњем року очекује стабилизацију инфлације у оквиру граница дозвољеног одступања од циља.

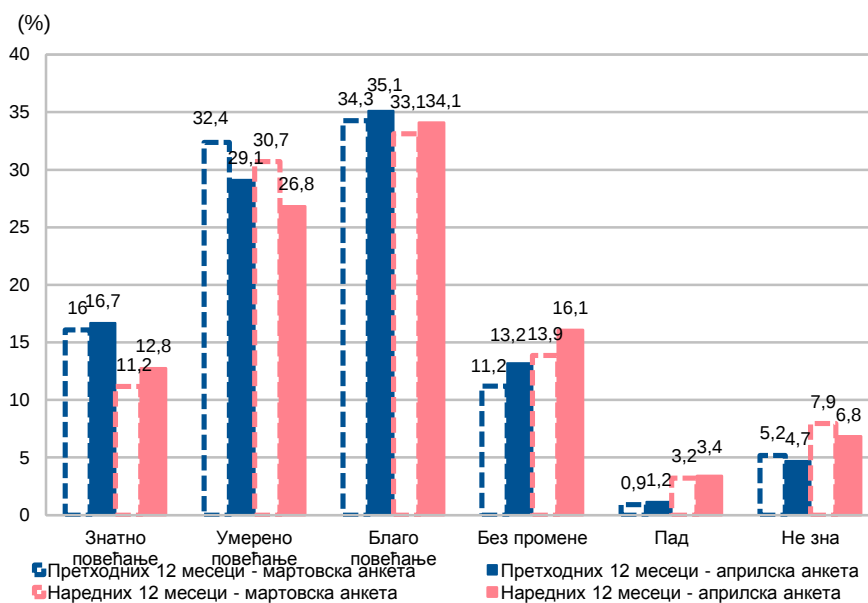
Графикон 3. Очекивана м.г. инфлација за једну и две године унапред

Извор: Нинамедија.

Описно исказана инфлациона очекивања становништва

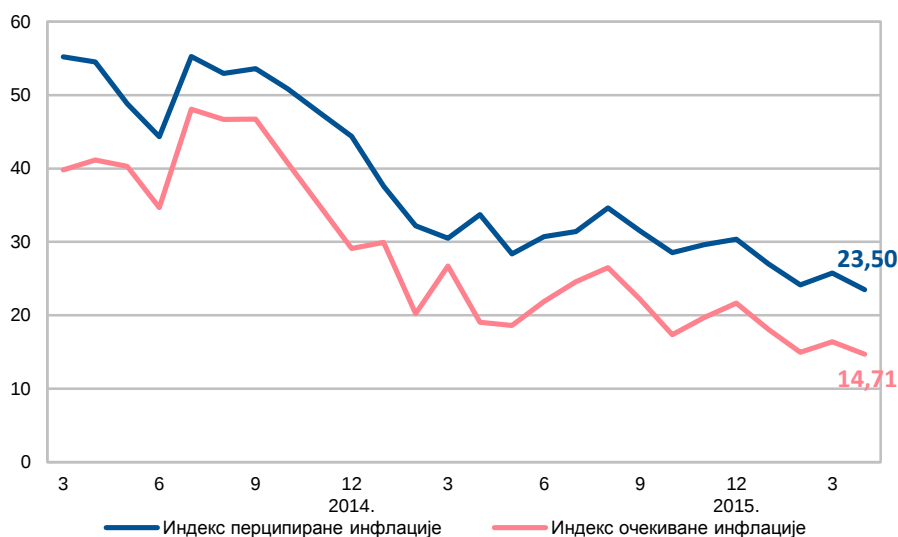
Описно (квалитативно) исказана очекивања сектора становништва у погледу раста цена указују да већина испитаника (60,9%) очекује умерено или благо повећање цена у наредној години дана. Удео анкетираних који не очекује промену цена или очекује њихов пад износи 16,1% и 3,4%, респективно, док се 6,8% испитаника изјаснило да не зна. Удео испитаника који очекују знатно повећање цена у наредној години дана се у априлу нашао на нивоу од 12,8%.

У претходном периоду присутан је тренд смањења броја испитаника који се изјашњавају да у наредној години дана очекују знатно повећање цена у корист одговора који подразумевају умерен и благ раст или непромењене цене. Такво кретање инфлационих очекивања сведочи о стварању предвидивог и стабилног економског окружења и доприноси остварењу основног циља монетарне политике у средњем року.

Графикон 4. Дистрибуција испитаника сектора становништва према перципираном и очекиваном расту цена

Извор: Нинамедија.

Један део становништва који има перцепцију да су цене повећане у претходних дванаест месеци не очекује да ће се то наставити у наредних дванаест месеци, на шта нам указује вредност индекса перципиране (садашње) инфлације, која је и у априлу већа од вредности индекса очекиване инфлације. Оба показатеља су била у паду од средине 2014. до средине 2015.

Графикон 5. Перципирана и очекивана инфлација становништва (у индексним поенима)

Извор: Нинамедија.